

arrs

JAVNA AGENCIJA ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST
REPUBLIKE SLOVENIJE

Bleiweisova cesta 30
1000 Ljubljana
Slovenija
+386 1 400 59 10
info@arrs.si
www.arrs.si

József Györkös, direktor

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Odprta znanost

Izzivi in priložnosti za raziskovalce
na začetku kariere

Četrtek, 13. 12. 2018, ob 14.00
V osrednji avli MIZŠ

03. 09. 2015
VRS na predlog MIZŠ
sprejme nacionalno strategijo

27. 05. 2017
MIZŠ sprejme
akcijski načrt

18. 03. 2016
ARRS v javnem razpisu za
RP 2018 objavi
priporočilo o skladnosti
z nacionalno strategijo

24. 08. 2018
ARRS v javnem razpisu za
RP 2019 objavi
zahtevo o skladnosti
z nacionalno strategijo

16. 06. 2017
ARRS v javnem razpisu za
RP 2018 objavi
priporočilo o skladnosti
z nacionalno strategijo

04. 09. 2018
Najava skupne pobude
Evropske komisije,
Science Europe in ERC: #Plan_S

ARRS se v okviru #COAlitionS
pridruži uvajanju in izvedbi #Plan_S

19. 10. 2018
Javni razpis za povračilo
stroškov znanstvenih
objav v zlatem odprtem
dostopu

27. 11. 2018
V Londonu je objavljen predlog
izvedbenega načrta za #Plan_S

27. 11. 2018
ROK za predloge in pripombe k
izvedbenemu načrtu #Plan_S

SCIENCE
EUROPE
Shaping the future of research

arrs

JAVNA AGENCIJA ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST
REPUBLIKE SLOVENIJE

Plan S

Making full and immediate Open Access a reality

Coordinated by

National funders

Charitable foundations

Supported by

Supporting statements

Deset načel Načrta S (<https://www.coalition-s.org/10-principles/>)

»Od 1. januarja 2020 bodo v odprtem dostopu ali na platformah, ki zagotavljajo odprt dostop, objavljene vse znanstvene publikacije, ki so nastale v okviru aktivnosti, podprtih z javnim financiranjem«.

01 Avtorji pridobijo avtorsko pravico (*copyright*) za svojo publikacijo brez slehernih omejitev. Vse objave morajo biti objavljene brez omejitev, pod odprto licenco, najbolj priporočeno pod licenco *Creative Commons Attribution Licence* – CC BY. Licenca mora izpolnjevati pogoje [Berlinske deklaracije](#).

02 Agencije financerke bodo *skupaj* zagotovile **robustne kriterije in zahteve za vzpostavitev storitev**, ki izpolnjujejo oziroma zagotavljajo pogoje visoke kakovosti znanstvenih revij v odprtem dostopu ali platform, ki zagotavljajo odprt dostop.

03 V primeru, da zgoraj navedene visoko kakovostne **znanstvene revije ali platforme** ne obstajajo, bodo agencije financerke na *koordiniran način* zagotovile spodbude za njihovo vzpostavitev in podporo, če in ko bo to potrebno; podpora bo zagotovljena tudi za OA RI, kjer bo to potrebno.

04 Kjer je primerno, bodo agencije financerke ali univerze (RO) **krile stroške znanstvenih objav**. Zavzemajo se za odpravo t. i. plačilnih preprek (na primer naročnin na znanstvene revije ali plačil za dostop do posameznih objav), pri čemer plačnik storitev, povezanih z znanstvenimi objavami ni posamezni raziskovalec ali raziskovalka. Vsi raziskovalke in raziskovalci morajo biti svobodni v odločitvi za objavo, pomanjkanje sredstev za objavo v odprtem dostopu jih ne sme omejevati.

05 Če obstaja plačilo znanstvenih objav v odprtem dostopu, morajo biti ta **na ravni Evrope standardizirana**, z uveljavljeno kapico (*capped*).

Deset načel Načrta S (<https://www.coalition-s.org/10-principles/>)

- 06** Sodelujoče agencije bodo v okviru t. i. Načrta S spodbujale druge financerje raziskovalne dejavnosti, knjižnice in raziskovalne organizacije **k medsebojnemu sodelovanju pri oblikovanju uravnoveženih pristopov h kritju stroškov objav.**
- 07** Načela Načrta S se nanašajo **na vse tipe znanstvenih objav**, pri čemer je prisotno zavedanje, da je potreben čas za polno implementacijo načel v primeru znanstvenih monografij in knjig daljši kot 1. 1. 2020.
- 08** Prepoznan je **pomen odprto-dostopnih arhivov in repozitorijev** za hrambo rezultatov raziskav (*outputs*) zaradi njihove funkcije zagotavljanja dolgoročne hrambe in potenciala za uredniške inovacije (*editorial innovation*).
- 09** **Hibridni model objav** v odprtem dostopu ni v skladu z načeli Načrta S.
- 10** Agencije financerke bodo **spremljale izpolnjevanje pogojev pri objavah in sankcionirale neizpolnjevanje zahtev.**

Navodila za izvedbo Načrta S

- objavljena 27. 11. 2018,
- možnost za oddajo odziva do 1. 2. 2019, povezava na stran [Koalicije S, Science Europe](#)
- pripravila delovna skupina Koalicije S,
- namenjena so natančnejši opredelitvi načel Načrta S in opisujejo modalitete za njihovo izvedbo.

Tri dopustne poti za objavo znanstvenih publikacij v odprtem dostopu so:

1. Objava v revijah z odprtim dostopom ali na platformah, ki zagotavljajo odprt dostop,
2. Hramba končne objavljene verzije (*Versions of Record – VOR*) ali avtorjevega sprejetega rokopisa (*Author Accepted Manuscript – AAM*) v repozitorijih z odprtim dostopom brez embarga ali
3. Objava v hibridnih znanstvenih revijah z dogovorom o preoblikovanju (*under transformative agreement*).

Navodila za izvedbo načrta S podajajo informacije o tehničnih zahtevah treh dopustnih poti za objavo znanstvenih publikacij v odprtem dostopu in podajajo oris zahtev, ki jih bodo sprejele agencije financerke do leta 2020.

ARRS in odprti dostop

Ideja odprtega dostopa	Nedvomna podpora
Izvedba:	
<ul style="list-style-type: none">• Premišljeno in vključujoče glede potekajočih dejavnosti.	Procesi agencije so večletni, morajo biti pravočasno opredeljeni in zagotovljena mora biti podlaga v predpisih, osebju in sredstvih; povezani primeri - npr. razpisi za znanstveno literaturo.
<ul style="list-style-type: none">• Vzpostavitev čvrste podporne infrastrukture.	Ali so vsi deležniki vključeni in ali so njihove obveznosti (npr. infrastrukturne) opredeljene?
<ul style="list-style-type: none">• Element odgovornosti za izvedbo.	Ali je cilj dovolj jasno opredeljen, ali smo ekipirani za izvedbo, kako rigorozen mora biti sistem sankcij glede neizpolnjevanja zahtev in v kakšnem prepletu je z znanstveno odličnostjo?
Hic Rhodus, hic salta!	Velja za vse deležnike.

